

Pekka Vartiaisen haastattelu

Jututti ja kirjoitti 12/2009 Antero Jämsä

Syntynyt 3.1.1939 Kuopiossa, liikkeenharjoittaja. Puoliso Annikki o.s. Nissinen.

Toimintaa KuoPSissa 120-vuotisjuhlakirjasta poimittuna:

- 1963 hallituksen jäsen
- 1968 moottorivenejaoston toimikunnan jäsen, vesihiihtojaoston puheenjohtaja, liva-rinsalon majan kalustonhoitaja
- 1969 kalustovarastonhoitaja, satamakapteeni
- 1970 kalustovarasto
- 1971 moottorivenejaosto, kalustovarasto

Kuopion Pursiseuran jäsenlehti Kallavesj 1/1966 mainitsee Pekka Vartiaisen moottorivenejaoston puheenjohtajana. Purjevenejaostoa johti tuolloin Matti Vartiainen ja vesihiihtojaostoa Timo Gröhn. Lehti puhutteli puheenjohtajia kohteliaasti: ”Yllämainitut herrat antavat tarkempia tietoja jaostojen toiminnasta.”

Kuten moni muukin pursiseuralainen myös Pekka Vartiainen tuli veneilyn pariin muiden harrastusten kautta. Hän oli Kuopion Palvelus- ja Seurakoiraharrastajien perustajia. Varvisaaressa asunut poikamies innostui rakentamaan moottoriveneitä.

Ensimmäisen veneensä Vartiainen rakensi jo ennen pursiseuran viimeisintä perustamista, joka perustamisasiakirjan mukaan tapahtui 12.8.1963.

Ensimmäisen veneen rakentamisen oikeastaan aloitti Pekan veli. Kun hanke jäi tältä kesken, Pekka teki veneen valmiiksi. Toisen veneen hän rakensi alusta asti itse. Kolmas vene oli Herman Saastamoisen piirtämä ja Pekka Vartiaisen rakentama. Siihen Vartiainen osti Heikkisen Konepajalta Mercury-perämoottorin. Tekemänsä veneet Vartiainen myöhemmin myi aina uuden veneen rakentamisen yhteydessä. Tuohon aikaan oli tavallista, että veneilijät rakensivat veneitä itse.

Erkki Huttusen kera Vartiainen rakensi porraspohjaisen kilpaveneen. Hän muistaa mm. Varkaudessa järjestetyt moottorivenekilpailut. Sinne hän Huttusen kanssa lähti kahdella veneellä vesitse. Kilpailua varten näiden kahden veneen moottorit pantiin saman veneen perään, eli kissä ajettiin kahdella moottorilla.

Vartiainen kuului Kuopion Moottorivenekerhon perustajiin.

”Moottorivenevillityksen” jälkeen Vartiainen kiinnostui vesihiihdosta. Keiliniemessä pidettyjen vesihiihtokilpailujen puuhamiehinä hän muistaa etenkin Eero Pääkkösen ja Timo Gröhnin.

Henkiin herätetty Kuopion Pursiseura järjesti Vartiaisen muistaman mukaan ensimmäiset purjehduskilpailut Väinölänniemen uimalan rannassa 1969. Tapahtuma jäi hänen mieleensä erityisesti kisaemäntien takia. Heistä toinen oli hänen silloinen morsiamensa Annikki Nissinen, nykyinen puoliso. Toinen oli Leena Pääkkönen. Toimitsijoille ja lehdistölle tarjottiin pukukopilla hernekeittoa!

Savo-lehdessä oli 23.8.1965 juttu Pekka Vartiaisen laivan rakennuksesta Laivahuvilassa vetten päällä. Sen alkutekstissä kerrotaan: ”Yksityisten uivien kesämökkien laivasto lisääntyy vuosi vuodelta Kuopiossa. Olemme seuranneet tätä laivuriamme siivittämää harrastusta. Viime kesänä liittyi monta uutta jäsentä johtaja Yrjö Tiaislaisten laivastoon. Moni vanha rautakylki näki uuden tulemisensa ja tämä innostus jatkuu. Saimaan kanavan odotetulla avaamisella lie-nee tähän harrastukseen osuutensa.” Yrjö Tiaisella oli suuri vaikutus Pekan laivanrakennus-innostukseen.

Vartiaisen tunnetuin alus oli m/s Warvitar. Laivan hän rakensi niputtajan rungosta, jonka osti vuoden 1964 kesäkuussa Saastamoiselta. Aluksen nimi oli silloin Siitaniemi I. Laivaan hän osti kaksi käytettyä konetta, toinen laivasta peräisin, toinen linja-autosta.

Warvittaren osakkaana oli aluksi mukana Pertti Mikkonen. Hän vetäytyi hankkeesta seuraavana vuonna eli 1965, koska rakentaminen vei aikaa ja rahaa. Alus on 17 metriä pitkä ja 4,5 metriä leveä.

Warvittaren kotisatama oli Varvisaarella omistajansa rakentamassa laiturissa. Kauppa-alukseksi rekisteröity laiva oli suosittu kulkupeli ja palveli omistajan koko sukua. Vartiaisen yhtenä kaverina laivamatkoihin osallistui Toivo Tuunainen Juankoskelta. Matkoilla tarvittiin myös koneiden ymmärtämistä mahdollisissa vikatilanteissa.

Suvun lisäksi myös pursiseuralaiset kokivat Warvittaren lähes seuran laivaksi. Niin paljon Warvitar oli tukialuksena erilaisissa riennoissa.

Warvittarestaan Vartiainen luopui vasta vuonna 2009. Hän myi aluksen Tampereelle. Laivan ylläpito vaati sekä työtä että varoja. Kyytiin riitti halukkaita, mutta kustannukset tahtoivat jäädä omistajan kannettaviksi. Tämäkin on varsin tavallista veneilyharrastuksessa.

Warvittaren venepäiväkirjat sisältävät paljon muistoja vuosikymmenten varrelta. Vuosilta 1972-1989 oleva M/s Warvittaren vieraskirja esimerkiksi alkaa Kuopion kaupunginhallituksen 12.6.1972 tapahtuneesta Ritoniemen retkestä. Muutamaa päivää myöhemmin Warvitar oli Leppävirran Regatassa maalilaivana.

Vieraskirjaan kertyi suomalaisten lisäksi myös ulkomaalaisten merkintöjä. ”Such a beautiful ship – and an experience we will never forget” hehkuttivat Mary and Jim Yhdysvalloista 4. elokuuta 1972. Seuraavana päivä vesillä oli Savo Oy:n hallitus.

Elokuun 13. päivänä itävaltalaiset vieraat heittäytyivät leikkisiksi:

”Eine Seefahrt, die ist lustig –
eine Seefahrt, die ist schön –
denn da kann man
unsere Mädchen ohne Badeanzug sehn!”

(Järvimatka, se on hauska,
järvimatka, se on kiva,
sillä siellä voi
tyttömme nähdä ilman uimapukuja.
-suom. aj)

Seuraavana kesänä Warvittarella seilasi monenlaisia porukoita. SMK:laisten retkeltä 19.6.1973 tuli kiitosta ylen määrin:

"Ol' kaunis kesäilta, kun katselimme Kallaveden sineen. Romanttisen kauniille huvipurrelle ja se ritarillisille isännille mitä kauniimmat ja sydämellisimmät kiitokset meiltä kaikilta." Allekirjoittajia täysi tusina.

Reilua viikkoa myöhemmin vesillä oli Radio- ja koneliike Väisäsen väkeä. Elokuussa risteilivät Carlson Oy:n vieraina Kuopion Rakennusinsinöörit.

Kiitoksia vieraskirjasta löytyy monilla kielillä. Matkoilla on katseltu maisemia, kalastettu, käyty lavatansseissa ja herkuteltu.

Kesällä 7.-9.7. 1989 Kallavedellä riitti ihmettelemistä:

"Wanhon Laiwojen suurregatta järjestettiin Kuopiossa, jonne saapui yli 60 vanhaa laivaa ympäri Saimaan vesistöä. Kulkueesta muodostui mahtava, kun kaikki laivat saapuivat satamaan parijonossa. Ilmat olivat antoisat, kun aurinko porotti lähes täydeltä terältä. Ohjelmasta ei ollut puutetta. Aina löytyi jotain tekemistä, jos ei muuta niin ainakin vierähti, jos kävi visiitillä kaikissa yli 60 laivassa. Vierainamme olivat Warvittarella...."

Pursiseuralaisten innostusta veneiden rakentamiseen ilmentää Kuopion Pursiseuran Kallavesj-nimisessä jäsenlehdessä 1/1966 julkaistu tiedonanto. Lehti on Pekka Vartiaisen hallussa:

Pursiseuran kerho-, askartelu- ja säilytystilat

Inkilänmäen kerhohuone, Rastaantie 3 C

Käytettävissä tiistai-iltaisin pursiseuran kerhotoimintaan. Harrastus- ja opintopiirien varaukset esitettävä jaostojen puheenjohtajille tai puh. 13 447 (Tenhunen).

Inkilänmäen askartelu- ja kokoamishuone, Rastaantie 3 C

Pursiseuran veneenrakentajien jatkuvassa käytössä. Rakentamistilat tilattavissa: Y.V. Tenhunen, Snellmaninkatu 7 puh. 13447. Kokoamistilat tällä hetkellä kaikki käytössä, sopivaa askartelutilaa omin välinein voidaan järjestää ja keväällä järjestetään vuorot veneitten kunnostusta varten.

Hatsalan kansalaiskoulun puu- ja metallityöhuoneet

Pursiseuran työillat perjantaisin kello 18-21. Työtilat puun ja metallin työstökoneineen käytettävissä pätevän ohjauksen alaisena veneiden, kansirakenteiden, varusteiden ja kaikenlaisien harrastusvälineiden rakenteluun. Kokoamispaikka vesimäkirille. Vielä ehtii mukaan. Tiedustelut ja ilmoittautumiset työiltoina paikan päällä.

Veneiden säilytys- ja kevätkunnostustilat

Säilytystilat tällä hetkellä varattu. Keväällä järjestettävistä veneiden kunnostamistiloista ilmoitetaan myöhemmin.